

Tárgytematika / Course Description

Szociálpedagógiai munka az iskolában

AKLB_SSTM099

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: Trembulyák Márta

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 6/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A kurzus célja, hogy a hallgatók korábbi tanulmányaikra építve megismerjék a magyar oktatási rendszer felépítését, működését, intézményi szabályozóit, az iskola belső világát! Kapjanak valóságos képet az iskolákban megjelenő problémákról, konfliktusokról és ezek lehetséges kezelési módjairól. A hallgatók a félév folyamán betekinhetnek az iskolai szociális munka hazai és nemzetközi gyakorlatába, valamint megismerkednek a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős feladataival, tevékenységével.

A kurzus során szerezzenek alkalmazható tudást a gyermekeket érintő, családokban kialakult problémák felismerésére, hatékony kommunikációra és segítségnyújtásra. Legyenek képesek kompetencia-fejlesztő foglalkozások tudatos tervezésére, megtartására, hatékony iskolai prevenció koordinálására és a már meglévő problémák eredményes kezelésére.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Az oktatási rendszer társadalmi funkciói – az iskola belső világa
2. A magyar közoktatási rendszer felépítése, működése
3. Alternatív oktatási modellek és iskolák- jellemzői
4. Az iskolák, mint a szociális problémák megelőzésének terepei
5. Hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek és veszélyeztetettek
6. Agresszió az iskolában - Iskolai erőszak - bántalmazás

7.Szociális kompetenciák mérése, fejlesztése az iskolában

8.Az iskolai gyermekvédelem preventív és korrekatív funkciói

9.Az iskolai szociális munka története külföldön és Magyarországon

10.Az iskolai szociális munka gyakorlati modelljeinek megjelenése Magyarországon

-„Belső” iskolai szociális munka vagy ún. hagyományos modell

-„Külső” iskolai szociális munka vagy ferencvárosi modell

-Pécsi modell

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév aláírásának feltétele egy önállóan kiválasztott közoktatási intézményben interjút készítenek az intézményben végzett szociálpedagógiai tevékenységről, a megbeszélte szempontok alapján önállóan állítják össze az interjú kérdéseit, elemzik, összegzik, saját reflexiókat fogalmaznak meg és prezentálják társaiknak. A tantárgy vizsgával zárul, az aláírás megszerzésének és a vizsgára bocsátás feltétele a sikeresen megírt zárthelyi dolgozat.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom

Máté Zsolt: Mozaikok a gyerekek védelmének hazai helyzetéről Iskolai szociális munka 2015.

(letölthető: www.esely.org/.../2015_4/2015-4_16_Mate_Iskolai_szocialis.pdf (2016.12.06))

Németh Gáborné Doktor Andrea: A szociális kompetencia fejlesztésének lehetőségei az iskolában

In.: Új Pedagógiai Szemle, 2008/1.

letölthető: <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00120/2008-01-ta-Nemeth-Szocialis.html>

Paula Allen- Meares- Robert O. Washington- Betty L. Welsh: Az iskolai szociális munka modelljei

In.: Budai István (szerk.): Szociális munka az iskolában, Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1996. (p.93-98)

Vég Katalin: A Burattino- egy új típusú iskola és családsegítő hálózat fejlesztési alternatívája

In.: Budai István (szerk.): Szociális munka az iskolában,

Nemzeti Tankönyvkiadó Budapest, 1996.(p.107-124)

Ajánlott irodalom:

Bábosik István: A spontán kirekesztődés, mint iskolai ártalom (p. 85-91.)

In.: Az iskolák belső világa, Szerk. : Golnhofer Erzsébet, Kiadó: Bölcsész Konzorcium, 2006.

Csapó Benő – Fejes József Balázs – Kinyó László – Tóth Edit: Az iskolai teljesítmények alakulása Magyarországon nemzetközi összehasonlításban

In: Társadalmi Riport, Budapest, 2014. Tárki,(p. 110–136.) Szerk. :Kolosi Tamás – Tóth István György

letölthető: http://www.tarki.hu/hu/publications/SR/tr_megr.pdf (2016.12.06.)

Jankó Judit: Iskolai szociális munkás hálózat, In.:Fordulópont, 2010/47.sz. 39-45.o. Letölthető: www.fordulopont.hu/fp-47_janko.pdf (2016.12.6.)

Gyarmathy Éva: Hátrányban az előny – A szociokulturálisan hátrányos tehetségesek. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége. Budapest. 2010.

Kende Ágnes: „Már tudnak 45 percig egy helyben ülni”, avagy „mire kellő tapasztalat lesz, addigra vége is van a programnak”. Helyi fejlesztési programok lehetőségei az oktatási integrációban

In. Esély, 2015/4. (p.62-76)

Kertesi Gábor – Kézdi Gábor: Általános iskolai szegregáció Magyarországon az ezredforduló után Letölthető: www.gyerekesely.hu (2016.12.6.)

Magyarországi Iskolai Szociális Munkások Egyesülete (honlap) www.miszme.hu

L. Ritók Nóra- Projektpedagógia a hátrányos helyzetű tanulók oktatásában Egy sikeres példa: Európa-projekt Berettyóújfalun

Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság Budapest, 2008

Máté Zsolt – Szemelyácz János szerk.: Az iskolai szociális munka kézikönyve,

INDIT Közalapítvány Pécs, 2009.

Radó Péter: Oktatási egyenlőtlenségek Magyarországon, In.: Esély, 2007/4. sz. 24-36.o

Tájékoztató a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat érintő változásaihoz kapcsolódó miniszteri rendeleti szintű módosításokról

<http://www.kormany.hu/download/7/5a/60000/T%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3%20jsz-m%C3%B3s%C3%ADt%C3%A1sokr%C3%B3l.pdf>